

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in geçen yıl yapılacağını söylediği düzenleme hayata geçti. Yeni düzenleme ile döviz bürosu kurmak zorlaştı. Fakat sistemin daha güvenli işlemesi için bunlar gerekiyordu...

Döviz bürosu işletmek artık daha zor

YILLARDIR faaliyet gösteren ve çeşitli zamanlarda değişikliklere uğrayarak bu güne gelen, mevzuatta "yetkili müessese" olarak adı geçen ancak piyasada "döviz bürosu" olarak adlandırılan kuruluşlar için uzun zamandır izinler durdurulmuştu. 30 Ocak 2018 Tarih ve 30317 sayılı Resmi gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 2018-32/45 sayılı yeni tebliğ yayımlanmış bulunuyor. Buna göre hem şartlar çok değiştirilerek zorlaştırılmış, hem de ilave yeni düzenlemeler getirilmiş bulunuyor. En önemlisi de, döviz büroları "A" ve "B" olmak üzere iki gruba ayrılıyor.

ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER GELDİ

A grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon TL'den, B grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin ise 1 milyon TL'den az olmaması gerekiyor. Faaliyet izni almak için A grubu yetkili müesseseler için 500 bin TL; B grubu yetkili müesseseler için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığı tevsik eden belge gerekiyor. Sadece A grubu yetkili müesseseler şube açabilecekken her bir şube için ödenmiş sermayeye 2 milyon TL ilave edilmesi gerekiyor. Daha önce bu şartlar A ve B grubu yetki ayrımı olmaksızın, ödenmiş sermayelerinin 250 bin TL'den az olmaması ve T.C. Ziraat Bankasına 80 bin euro yatırılması gerekiyordu.

B grubu yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma

ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabiliyor:

- Kaydı para hariç yabancı paraları almak ve satmak.
- Kaydı para hariç yabancı paraları daha küçük veya daha büyük küpürlerle, aynı cins kaydı para hariç yabancı paralarla değiştirmek.
- Merkez Bankasınca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizli nakit çekleri satın almak.

● Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen basılı altınlar ile bir kilogramdan küçük bar veya külçe şeklindeki standart işlenmemiş altınların alım satımını yapmak.

● Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapılan transferler yoluyla yabancı para almak, satmak ve aynı cins yabancı paralarla değiştirmek.

A grubu yetkili müesseseler ise B grubu yetkili müesseselerin faaliyet konularına ilave olarak aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabiliyor:

● Borsaya üye olmak kaydıyla, ilgili yönetmelik ve mevzuat hükümleri çerçevesinde kıymetli taşlar ile standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini, ihracını ve Borsada sürdürülmekte olan kıymetli maden ve taşlara ilişkin işlemleri yapmak.

● Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla, bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yabancı para almak, satmak ve aynı cins yabancı paralarla değiştirmek.

● Elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olarak faaliyet göstermek.

● Müsteşarlıkça izin verilmesi halinde merkez ve/veya şube adresleri ile uygun görülen diğer yerlerde para makineleri aracılığıyla yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemleri yapmak.

● Tutar sınırlaması olmaksızın banka kartları ve 10 bin ABD Doları'na kadar ön ödemeli kartlar aracılığıyla yabancı para alım satımı yapmak.

● Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde

Müştaharlıktan izin alınması şartıyla, yurt dışına madeni yabancı para veya TL banknot sevkiyatı gerçekleştirmek.

- Müştaharlıkça uygun görülen diğher faaliyetleri gerçekleştirmek.

YENİ KURULUŞ VE İZİN ŞARTLARI

Yetkili müessesese kurulması ve faaliyet izni için Müştaharlığa yapılacak başvurularda kurulacak şirkette şu koşullar aranıyor:

- Anonim şirket olması,
- Şirketin ana sözleşmesinde yer alan ticaret unvanında A grubu için "Yetkili Müessesese"; B grubu için "Sınırlı Yetkili Müessesese" ibarelerinin bulunması,
- Münhasıran yetkili müesseseselerin faaliyet konuları ile iştiğal etmek üzere kurulması,
- A grubu yetkili müesseseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon TL'den, B grubu yetkili müesseseselerin ödenmiş sermayelerinin ise 1 milyon TL'den az olmaması,
- Türkiye'de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde 10 veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile şirket genel müdürünün, yönetim kurulu üyelerinin, imza yetkisini haiz çalışanlarının ve A grubu yetkili müesseseseler için iç kontrol görevlisi atanması,
- Hisse senetlerinin nama yazılı olması ve nakit karşılığın çıkarılması,
- Ortaklar tarafından şirket ana sözleşmesinde taahhüt edilen asgari şirket sermayesinin nakden ve defaten ödenmesi,
- Ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutarda teminat mektubu alınması,
- A grubu yetkili müesseseseler için 500 bin TL; B grubu yetkili müesseseseler için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge alınması gerekiyor.

Müştaharlıkça yapılan inceleme neticesinde durumları uygun görülen yetkili müesseseselere faaliyette bulunma izni verilerek, şirket adına "Yetkili Müessesese İzin Belgesi" düzenleniyor. Yetkili müessesese kurmak için kuruluş izni alan kurucular, faaliyet izni alana kadar faaliyette bulunamıyor.

A grubu yetkili müesseseselerin şube açmaları Müştaharlığın iznine tabi. B grubu yetkili müesseseseler şube açmak için Müştaharlığa başvuruda bulunamıyor ve yeni şube açamıyor. Her bir şube için ödenmiş sermayeye 2 milyon TL ilave edildiğine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin bir nüshası ve artırılan sermayenin tamamının ödendiğini gösterir bankadan alınacak belgenin sunulması gerekiyor. Her bir şube için şirket adına ilave ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutarda teminat mektubu alınması gerekiyor. Her bir yeni şube için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge de gerekiyor.

DİĞER HUSUSLAR

Yetkili müesseseseler şu hükümleri de yerine getirmek zorunda...

- İnternet sitesi açmak ve A grubu veya B grubu olduklarını

belirtir ibareleri internet sitelerinin giriş sayfalarında bulundurmak zorundadır.

- 1567 sayılı Kanuna göre inceleme ve soruşturma yapmaya yetkili bulunan denetim elemanları ile ilgili mevzuat gereği denetim yapmaya yetkili merci ve elemanlar tarafından incelenebilir. Merkez Bankası da yetkili müesseseselerde inceleme yapmaya yetkilidir.

● Müştaharlıkça faaliyet izni verilmiş ve bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan yetkili müesseseseler, 1/1/2019 tarihine kadar A grubu ve B grubu yetkili müessesese olarak faaliyette bulunmak üzere başvurmak ve 1/7/2019 tarihine kadar ise yeni getirilen şartları tamamlamak zorundadır.

- A grubu yetkili müessesese kurmak üzere Müştaharlığa yapılacak yeni başvurular 1/3/2018 tarihinden itibaren yapılır. Bu tarihten önce yapılan başvurular değerlendirmeye alınmaz.
- B grubu yetkili müessesese kurmak üzere Müştaharlığa yapılacak yeni başvurular 1/1/2019 tarihinden itibaren yapılır. Bu tarihten önce yapılan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

● Ödemekle yükümlü olunan başvuru ücreti, Müştaharlıkça faaliyet izni verilmiş, bu Tebliğin

yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan ve A grubu yetkili müessesese olarak faaliyette bulunmak üzere başvuruda bulunanların merkezleri için 100 bin TL ve her bir şubesi için 25 bin TL olarak uygulanır. B grubu yetkili müessesese olarak faaliyette bulunmak üzere başvuruda bulunanlardan bu Tebliğ hükümleri uyarınca başvuru ücreti alınmaz.

- Faaliyette bulunan yetkili müesseseselerin 1/1/2019 tarihine kadar birleşerek A grubu yetkili müessesese olarak faaliyet gösterme talebinde bulunmaları durumunda, başvuru ücreti merkez için 100 bin TL ve her bir şube için 25 bin TL olarak uygulanır.

Hatırlanacağı üzere, 2017 yılı ortalarında Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, döviz bürolarının daha sıkı denetim altına alacak yeni bir düzenleme yapacaklarını belirterek, "Yapacağımız düzenleme ile döviz büroları daha etkin denetlenecek, şeffaflıkları, mali altyapı ve güvenilirlikleri artıracak. Piyasa verileri de özel bilgi sistemleri ile daha yakından takip edilecek" demişti. Gerek piyasa koşulları gerekse sektörün daha da gelişerek güvenli kuruluşlar haline gelmesi için getirilen yeni koşullar zorlaştırılmış görünse de gerekli bir düzenleme olduğu görülüyor.

